

- Türkiye'nin, "Güney'de bir Kürt devleti savaş nedenidir" şeklindeki geleneksel 'Kırmızı çizgi'li politikası değişiyor mu? Böylesi bir değişikliği zorunlu kılan dinamikler nelerdir?

Değişti. Zaten o kırmızı çizgi pek silikti. Ayrıca, hiçbir zaman "savaş nedeni" (kazu belli) ibaresiyle resmî bir açıklama yapıldığını hatırlamıyorum.

Değişikliği zorunlu kılan, bir defa, realpolitiğin devreye girmesidir. Türkiye'nin güneyinde bir biçimde (federe, bağımsız, vs.) ABD desteğinde bir Kürdistan kurulacağı belli. Ne ABD'yle çatışabilirsin, ne de bu oluşumu engelleyebilirsin. Gücün yetmez.

İkincisi, Türkler tarih içinde Kürtlerin daima süzereni olmuşlardır. Şimdi de bu Kürdistan'ı başından karşına alman anlamsızdır. Aksine, oranın dünyaya tek sağlam çıkış noktası burasıdır ve bu bir tür süzerenliği devam ettirir.

Üçüncüsü, Türkiye'de Kürtler var oldukça, böyle bir oluşuma kesinkes karşı çıkmak iç huzuru sürekli kaçıır.

- Olası değişiklik, Türkiye'nin Kürtlere ve bölgeye ilişkin geleneksel çekincelerini tamamen terkettiğini mi gösterir? Yoksa 'Kırmızı çizgi'nin "bir başka renkle karılarak" başka biçimlerde sürdürme eğilimine mi giriliyor?

Bu, Türk dış politikasında ciddi ve kalıcı bir durum. Yeni oluşum, her ne olursa, Türkiye'ye (ve Türkmenlere) zarar verme politikasına girişmediği sürece bu da sürer.

- Kuzey Irak politikasındaki olası değişiklik Türkiye'nin "içerideki" Kürt sorununda da barışçı bir 'çözüm' yolunu benimsediğini gösterir mi? Güney'deki politika değişikliğinin, devletin politikaları ve Kürt siyaseti-Kürt hareketi üzerinden, Kuzey'e olası yansımaları üzerine neler söylenebilir? Güney'e ilişkin politika değişikliği sinyallerinden hemen sonra yeniden başlayan "alt-üst kimlik" tartışmalarını nasıl değerlendirmeli? Bu, devlet cephesinden 'reformist' bir yönelimin ipucu mudur? Yoksa gelişmeler karşısında şimdi de böylesi bir "korunma" zırhı mı oluşturuluyor?

Kürdistan'ı olgusu belirince, dikkat ettiyseniz içeride çok ciddi bir gelişme başladı. MİT'in ikinci adamından tutun, Apo'dan geçerek, Başbakan'a varana kadar çok kişi ve kurum Azınlık Hakları ve Kültürel Haklar Raporunda ortaya attığımız üst-kimlik kavramını açıkça desteklemeye başladı. Bu açıdan Kürdistan'ın varlığı Türkiye için iyi olacaktır kanısındayım.

Bir de, çok önemli, Barzani "Kürdistanlı" üst-kimliğini telaffuz etti. Bu çok iyi bir şey. Teritoryal bir üst-kimliktir, herkesi kucaklar. Tabii, şimdiden bilemiyoruz, inşallah öyle olur.

Bu arada şuna da dikkatleri çekeyim: Türkiye'deki Kürt milliyetçilerinden bazıları, "Türkiyeli" üst-kimliğine "Türk" kökünden geldiği için itiraz ettiler. Defalarca anlattık ki, ne Türkiye sözcüğünü Türkler koymuştur (Venedikliler koymuştur), ne de Türk sözcüğünü (bunu da Çinliler koymuştur). Bu toprakların adı Haçlı Seferlerinden beri Turchia'dır.

Onun için, itiraz anlamsızdır. Bakın, dikkat ettiniz mi, Barzani “K.İraklı” demiyor; “Kürdistanlı” diyor. Anlatabildim, umarım.

- ABD, Türkiye'yi Güney Kürtlere yakınlaştırma çabasını, (barışçı çözüm anlamında) neden Kuzey Kürt hareketi için de göstermiyor? (Yoksa gösteriyor mu?)...

ABD de gösteriyor, AB de. AB'ninki göz önünde, çünkü Türkiye ile ilişkilerinin ayrılmaz ve ilkesel parçası. ABD'ninki diplomatik düzeyde, yani kapalı kapılar ardında. Ayrıca, ABD için Kürt meselesi, AB için olduğunun aksine, bir “ilke meselesi” değildir. ABD Kürtler veya bir başkası için özgürlük vs. ölçütü gütmez. Kendisine bağlılık ölçütü güder. Kürtler şimdiye kadar dört kere aldatıldı. Umarım bu sefer aldatılmazlar.

Ve ayrıca, şunu da söyleyeyim, Irak Kürtleri Irak'tan alabileceklerinden ve de almaları gerekenden daha fazlasını isteyip kendilerini de bölge barışını da tehlikeye sokmazlar inşallah. İtidalli davranırlar. Ama korkuyorum, çünkü milliyetçilik genellikle kalplere hitap eder, beyinlere değil. Umarım korkum boşa çıkar.